TÜTÖS

YIL : 2 — SAYI : 19

EKİM 1968

TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

GENÇ FİKİRLİ DEMEK, GERÇEK FİKİRLİ DEMEKTİR.

ATATÜRK

« Orta Doğu Teknik Üniversitesinin giriş sınavına gelecek yıldan itibaren Sanat Enstitüleri, Ticaret, Tarım Liseleri, Öğretmen Okulu mezunları alınacak»

O. D. T. Ü. nin olumlu çalışmaları Teknik öğretimde ilgi ile izleniyor

Orta Doğu Teknik Üniversitesinin 1968 - 69 öğretim yılına girmesi sebebiyle tertip edilen açış günün de Rektör Kemâl Kurdaş "13 yıllık genç kuruluşuna rağmen Orta Doğu Teknik Üniversitesinin yeni öğretim yılı başında arz ettiği manzara çok güçlüdür. Bu yıl aramıza yeni katılan 1500 evlâdımızla birlikte 5500 öğrenciye çıkmış bulunuyoruz. Dört fakültemiz, içindeki 21 bölümde ilim ve teknolojinin hemen bütün temel konularında lisans, yüksek lisans ve mühendislikle, temel bilimlerde de Doktora Eğitimi veriyor." demiştir.

Daha sonra Orta Dereceli Teknik Öğretim Okullarını bitiren öğrencilerin de Orta Doğu Teknik Üniversitesine alınması ile ilgili olarak Rektör Kurdaş sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Orta Doğu Teknik Üniversitesinin giriş sınavına önümüzdeki yıldan itibaren, Orta Okuldan sonra 3 yıllık öğrenim yapan Sanat Enstitüleri, Ticaret ve Tarım Liseleri, Öğretmen Okulları mezunları da alınacaktır."

Rektör Kemâl Kurdaş'ın önümüzdeki yıldan itibaren Orta Doğu Teknik Üniversitesine, Sanat Enstitüsü mezunlarının alınacağına dair sözleri Teknik Öğretimde olumlu karşılanmıştır.

Diğer taraftan TÜTÖS Yöneticileri Kurdaş'ın bu olumlu çalışmalarına yardımcı olacaklarını, diğer Teknik Üniversitelerin de bu olumlu çalışmayı yapmalarını dilemişlerdir.

TÜTÖS yöneticileri teşkilâtta inceleme gezisi yaptılar

TÜTÖS'ün çalışmaları ile ilgili üyelerle karşılıklı olarak görüşmek ve çeşitli konularda üyeleri aydınlatmak için Genel Başkan ve Genel Sekreterin teşkilât gezileri devam etmektedir.

Genel Sekreter Gültekin Kurdoğlu 14 Eylûl tarihinde başladığı gezisinde Erzincan, Erzurum, Bayburt, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Ünye, Samsun ve Sinop'a uğrıyarak Teknik Öğretmenlerle Sendikal çalışmalar hususunda görüşmeler yapmıştır.

Diğer taraftan Genel Başkan Mehmet Emin Zorkun, 27 Eylülde başlamak üzere Diyarbakır, Siirt, Mardin, Urfa, Bitis'e yaptığı gezilerde TÜTÖS'ün çalışmaları hakkında üyelere bilgi vermiştir.

Düzenlenen toplantılarda örgüt ve örgütlenmenin önemine değinilmiş ayrıca Orta dereceli

(Devamı sayfa 4'de)

—oOo—

Tekan'ın Bildirisi

TEKAN'a ortak olmak üzere taahhüt ettikleri hisse miktarının % 25'ini gönderen arkadaşlarımızın paraları ile giriş bildirileri alınmakta ve makbuzları adreslerine derhal gönderilmektedir.

Ortaklarımıza yardımcı olmak maksadiyle aşağıdaki hususların tekrar açıklanmasında fayda görülmüştür:

1 — Giriş bildirilerinin mutlaka eksiksiz doldurularak TEKAN Teknik Öğretmenler Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Yeni Sanayi Çarşısı, Demir Cadde arkası No. 26/8 ANKARA adresine gönderilmesi.

2 — Paraların bildiride belirtildiği üzere yalnız, T. İŞ BANKASI ANKARA DIŞKAPI ŞUBESİ TİC. A. 921 No. lu hesaba yatırılması.

3 — Paraların alındığını gösteren makbuzların, şirket kurulduktan sonra çıkarılacak hisse senetleri ile değiştirilmek üzere saklanması.

4 — Kuruluş masrafları için 100 TL. nakten ödemede bulunan ortaklarımıza makbuzlarını, hisselerine mahsup edilmek üzere saklaması.

5 — Şirketin kanuni kuruluşundan sonra seçilecek esas Yönetim Kurulunca, Tüzüğün 6 ncı maddesine göre, taahhüt edilen miktarın kalan % 75 inin kısa zamanda talep edilebileceği göz önünde tutularak, ortaklarımızın taksitlerini şimdiden ödemeye başlamaları önemle bildirilir.

Saygılarımızla

TEKAN

Kurucu YÖNETİM Kurulu

Yeni öğretim yılı 17 akşam Kız Sanat Okulu açılıyor

Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem, yapılan eğitim çalışmaları hakkında bilgi vermiş, 1968 - 69 ders yılında ilköğretim de 6000 yeni dersliğin hizmete gireceğini, çeşitli kademelerdeki okulların kitap fiatlarında herhangi bir artış olmayacağını açıklamıştır.

Ertem'in verdiği bilgiye göre, bu ders yılında 164 ortaokul, 2 akşam ortaokulu, 3 akşam lisesi, 65 lise, 9 İmam Hatip Okulu, 2 Öğretmen Okulu, 1 Kız Enstitüsü, 17 Akşam Kız Sanat Ortaokulu hizmete girecektir.

BAŞYAZI

Kız Enstitülerinin Düşündürdükleri

MEHMET EMİN ZORKUN
TÜTÖS Genel Başkanı

Zaman zaman yaptığımız gezilerde üzerinde en çok durduğumuz konulardan biri de Kız Enstitülerinin geleceğidir. Gözler önüne serilen gerçekler, yapılan haklı şikâyetler hemen belirtelim ki, Kız Enstitülerinin sosyal ve ekonomik yaşantımızla çelişen yapısını, işleyiş düzenin yetersizliğini ve öğretim programlarının kofluğunu bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Sosyal ve ekonomik amaçlara bağlı olarak uygulanan kısa ya da uzun vâdeli bir eğitim plânının ve alınan tedbirlerin başarılı olup olmadığı elde edilen sonuçlardan anlaşılır. Halkın kendi yaşantısından esinlenerek yaptığı değerlendirmeler, beylik eğitsel ilkelerin ve klişeleşmiş önyargıların ötesinde eğitim kurumlarının geleceğini etkiler, eğitim kurumlarını amaçlarını değiştirmeğe ve öğretim programlarını geliştirmeğe zorlar. Nüfusumuzun hızla artmakta olduğunu bilmem yeniden hatırlatmağa lüzum var mı? Her kesimde olduğu gibi eğitim kesiminde de alınan tedbirlerin, hazırlanan plân ve programların başta gelen amacı hiç şüphe yok ki, artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak, bu sağlandıktan sonra da bütün olanakları, mevcut eğitim kurumlarının gelişmesi, daha iyi ve daha ileri bir çalışma düzenine kavuşturulması için seferber etmektir. Bugün üzülerek belirtmek zorundayız ki, Kız Enstitülerindeki öğrenci sayısı nüfusumuzda meydana gelen gelişmeyi yansıtacak şekilde artmak şöyle dursun her yıl bir önceki yıla göre biraz daha azalmaktadır. Gerçi bulunduğu koltukta kalmanın yollarını ve bürokrasinin insanı tiksindiren inceliklerini herkesten daha iyi bilen Devlet Hizmetinde yıllanmış yöneticilerin parlak sözlerle, büyüleyici vaadlerle yalın gerçekleri gizlemesi, işleri bir süre daha idare etmesi ve halkın henüz bu işlerden yeterince anlayamayışını istismar ederek ebedi olmayan koltukta biraz daha saltanat sürmesi mümkündür. Ancak sağduyunun her zaman ölçülü eleştirilerin sınırladığı yazılarla gazete sayfalarında dile getirilemiyeceğini, ihtimâl bir gün gerçekleri görmekle yetinmeyen bir politikacının içten haykırışlara kulak vererek siyasal iktidarın demir yumruğunu idarei masrahatçıların tepesine indireceğini gözden uzak tutmamak gerekir.

Kız Enstitülerine devam eden öğrenci sayısının azalması, bu okulların halkın ilgisini çekmeyen, rağbetine mazhar olmayan ve bütün bunların ötesinde artık fonksiyonunu tamamlamış öğretim kurumları haline geldiğini matematik bir kesinlikle bizlere açıklamaktadır. Başımızı iki elimizin arasına alıp yıllarca önce düşünmeliydik yolun çıkmaz olduğunu. Artık takke düştü, kel göründü. Bizler Mesleki ve Teknik Öğretim Merkez Örgütünde işlerin yalnız dosyalar do-

(Devamı sayfa 4'de)

Tekan Büyük İlgi Görüyor

Kurucu Yönetim Kurulunun bütün Teknik Öğretmenlere, Şirketin giriş bildirisi ve Tüzüğünü göndermesi üzerine, TEKAN'ın büyük ilgi gördüğü öğrenilmiştir.

İştirakçilerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Şirketin kısa zamanda kanuni sermayesini tamamlayıp Genel Kurula gideceği beklenmekte olup, okulların tatile girmesi dolayısiyle gönderilen tüzüklerin bir kısım öğretmenlere ulaşamadığı gazetemize yapılan müracaatlardan anlaşılmaktaır.

Bu sebeple TEKAN Tüzüğünü yayınlamayı faydalı bulduk. Bu sa-

(Devamı sayfa 4'de)

GÖRÜŞLER

Terbiyeye dair

Mehmet Ali ÖZÇELİK

Lûgat anlamı ile terbiye, eğitimle ilgili görülürse de halk bu kelimeyi daha çok edep anlamında kullanır. Terbiyeli veya terbiyesiz derken edepli veya edepsiz demek ister. Edep ise, akıl ve ahlâk vasıflarının mükemmelliği, söz ve davranışta toplum vicdanının tasvibine mazhar olmak halidir. Bu itibarla edep, toplumla, insanın aklî melekeleri ve toplumun ahlâk telâkkilerile sıkı sıkıya bağlantılıdır. Gerçekten, insan hayvandan, insan toplumlarını hayvan toplumlarından ayıran en belirgin vasıf edeptir. Hayvanlarda edep aranmayacağı gibi hayvan toplumlarında da ahlâk telâkkileri yoktur. Edepsiz insan dediğimiz tip bu sebepten dolayı hayvana en yakın olan tiptir. İnsandan, edep, adalet, dürüstlük, güzellik ve iyilik gibi hayatın yüksek değerlerini sıyırıp atacak olursak geriye onun biyolojik varlığından başka bir şey kalmaz. O halde insanı biyolojik varlık olmaktan çıkararak sosyal varlık haline getiren yani insanı insan yapan hayatın bu yüksek değerleridir. İyi bir eğitim görmüş yeterli bir öğrenim yapmış kimselerin davranışlarında bu yüksek değerler birer yıldız gibi parlar dururlar. Olumsuz eğitim şartları içinden geçerek eksik bir öğrenim ve

(Devamı sayfa 4'de)

Epiktetos'un Kandili

KEMAL DİNÇEL

AMORTİ :

Ankara Radyosunun 18 Eylül 1968 günkü haber bülteninde M.E. Bakanı İ. Ertem'in bir beyanatı yayınlandı:

"Eğitimde fırsat eşitliği sağlanacak, yatılı sayısı artırılarak yüzde 80 köy çocuğu alınacaktır."

Anayasa'nın da öngördüğü bu fırsat eşitliğinden kaç köy çocuğunun yararlanacağını bir hesaplıyalım dedik. Hiç okuma olanağı bulamayan ikibuçuk milyon köy çocuğu bir yana, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yayınlarına göre sonuç 1/650. Yâni, beş sınıflı köy ilkokulunu bitirmiş 650 çocuktan birisi, parasız yatılı olarak ortaokullarda okuyabilecek.

Bize kalırsa, buna fırsat eşitliği değil, olsa olsa piyangoda büyük ikramiye denir.

HÂLİ KEYFİYET :

Evvel zaman içinde, tedris ilmîne vakıf bir kısım zevât, cümle frenk diyarını ziyaretle, avdetlerinde müşâhadelerini ((EĞİTİM MİLLÎ KOMİSYON RAPORU) namı altında, zamanın maarif vekiline takdim eylemiş.

Mevzu-u bahis mazbata, mevcut tedrisatın zafiyetini ilân ve de çare-i halâsı işaret etmek cüretinde bulunduğu cihetle, bu kastı mahsusa ziyâdesiyle celâllenen Zâtı Penahi müsebbibleri şiddetle tekdir ve mazbata-i ilmiyeyi, hasıraltı edilmek üzere, evrakı metrûkeye havale buyurmuş.

Gel zaman, git zaman ülkede bir Ak Devrim olmuş. Bu sayede tozlarımdan gayetle itina ile arınan mazbata tekraren makama iade kılınmış.

Derken efendim, aylar ayları, yıllar yılları kovalamış. Köprülerin altından çok sular akmış. Illâ ve lâkin bu mazbatayı tatbikat sahasına intikal ettirmek kimin haddine, bir kere takrir etmek dahi hiç bir kula müyesser olmamış.

Ne denir? Hikmetinden sual olunmaz...
Onlar ermiş muradına
Biz çıkalım tahtaboşa...

ÇUVALA GİREN MIZRAK :

Şu bizim E.T.Y.Ö. Okulu'nun da değişmeyen bir çilesi var. Her gelen müdür kendine özgü bir düzen kurmaya kalkar. Bakar ki, işin içinden çıkılacak gibi değil; başlar yeni bir kuruluş tasarı taslağı hazırlatmaya. Sonunda müddetini (!) ikmâl edip, ayrılır izzet-ü ikbâl ile bâbı saltanattan.

İlk yıllar iyi niyetle girişilen bu çabalar, sonraları bir oyalama niteliği aldı. Amma, gün geçtikçe işin tadı da kaçmaya başladı. Aynı yavan bulgur aşının ısıtıla ısıtıla dibi tuttu.

Burnunuza bir yanık kokusu gelmiyor mu?...

YÜKSEL KİYERİN...

Sanat Enstitüleri dört yıla çıkarılıp, mezunlarına (Teknisyen) ünvânı verilecekmiş.

Bak, bu ünvan işine sevindik doğrusu. Nasıl oldu da şimdiye kadar akıl edilemedi. Artık bu tür suçluluk duygusuna kapılmadan, göğsümüzü gere gere mezun ettiğimiz öğrencilerle konuşabiliriz bundan böyle.

— O, merhaba Seyfullah Hepyanar. Nasılsın?
— İç güveyisinden halliceyim efendim.
— Ne iş yapıyor, hangi fabrikada çalışıyorsun?
— Adliyede, teknisyen mübaşirim hocam!..
— ?.....

HANA VARDIK, YAĞMUR DURDU :

1952 - " Kız enstitülerini yaymak ve geliştirmek için, öğretim programları daha gerçekçi bir görüşle ele alınarak..."
1957 - " Kız enstitüleri programları değiştirilerek öğrenci artışı sağlanacak, gerçekci bir eğitim düzeni..."
1961 - " Kız enstitülerinin programları yeniden ele alınmış, önümüzdeki yıllarda daha fazla öğrencinin..."
1967 - " Kız enstitülerinin programlarında son yapılan değişikliklerle gerçekten ve büyük oranda öğrenci artışı..."
Gerçek : 1968-1969 öğretim yılında ..... Kız Enstitüsüne 1 (Bir) öğrenci kaydedildi.

İFŞA EDİYORUZ :

Teknik Öğretimi kalkındırmak (!) amacı ile AVA projesi yardımından gönderilen Amerikalı uzmanların, özellikle son yıllarda hiç sesleri çıkmaz oldu. (İşin içinde bir iş) olmasın diye derhal istihbarat servisimizi görevlendirdik. Sonunda gizli bir tel yazışmayı ele geçirebildik. Bu büyük hizmeti, kutlu ve mutlu olması dileğiyle aşağıda açıklıyoruz.

TEL

Mr. Conni Kespir
E.T.Y.Ö. Okulu Revir binasında mukim AVA projesi uzmanlığı.
Ankara
Turkey

Siz gitti üç yıl önce. Var Teknik öğretimi kalkındırmak. Lâkin haber mafiş. Ellem teremiş, kem gözlere şiş...

Rex Maynard

CEVAP

Mr. Rex Maynard
Z.P.T. Stretl 91276/896
Texas
U.S.A.

Neresinden tuttuksa sapı elimizde kaldı. Bize yâr olmadı felek. Şimdilik yaptığımız elek, kalburdan seyrek....

Conni

KARANFİLLİ TAŞLAMA :

Karanfil oylum oylum
Vaadlere tam doydun
Kırılınca ümitler
Büküldü yine boynun

Karanfilim saksıda
Taslak program derken
Yıllar geçti işlerimiz
Kaldı yine askıda

Karanfil olacaksın
Spring garden, AVA
Sararıp solacaksın
Ey dostlar en sonunda
Bu akılla gidersen
Yine biz aldık hava
Zor teskere alacaksın.

NİŞAN

Teknik Öğretmenler
Gülsen Erkaraman
ile
Muhittin Erküçük
Nişanlandılar.
Bolu 6.9.1968

Gülnaz Yılmaz
ile
Teknik Öğretmen
İsmail Uçar
Nişanlandılar.
Bursa 10.8.1968

Öğretmen
Nuran Bilginer
ile
Teknik Öğretmen
Kasım Toksoy
Nişanlandılar.
Aydın

Öğretmen
Müjgan Göl
ile
Teknik Öğretmen
Ali İlhan
Nişanlandılar.
Aydın

Ayten Aslan
ile
Teknik Öğretmen
Şaban Ay
Nişanlandılar.
Bitlis

Öğretmen
Gülten Koçkan
ile
Teknik Öğretmen
Ekrem Erşahin
Nişanlandılar.
Kars

Saadet Takmaz
ile
Teknik Öğretmen
İ. Alev Erkmen
Nişanlandılar.
Sivas

NİKAH

Ümmühan Parlak
ile
Teknik Öğretmen
İsa Ruhi Ünsal
Evlendiler.
Aydın

Öğretmen
Nimet Ülkü
ile
Teknik Öğretmen
Şakir Ekinci
Evlendiler.
Çanakkale 11.9.1968

Nebile İlbeyi
ile
Teknik Öğretmen
Mehmet Örgun
Evlendiler.
Kars

Naciye Taşpınar
ile
Teknik Öğretmen
Hüseyin Çiftçisoy
Evlendiler.
Kars

DOĞUM

Teknik Öğretmen
Niyazi Aktarma ve Eşi Kızları
NİLGÜN'ün doğumunu dost ve arkadaşlarına müjdelerler.
Sivas

Teknik Öğretmen
Şükrü Uzunlar ve Eşi Kızları
BANU'nun doğumunu dost ve akrabalarına müjdelerler.
Aydın

Teknik Öğretmen
Cihat Baylâv ve Eşi Kızları
ELİF'in doğumunu dostlarına müjdelerler.
Artvin

Teknik Öğretmen
Alp Ergin Şavlı ve eşi Kızları
ÖZLEM'in doğumunu dost ve akrabalarına müjdelerler.
Bitlis

Teknik Öğretmen
Taylan Güneş ve eşi Kızları
DENİZ'in doğumunu dost ve akrabalarına müjdelerler.
Bitlis

Bize Gelen Mektuplar

Sanat Enstitülerinin yeni statüsü üzerine düşünceler

Sanat Enstitüleri gayesi iyi tarif ve tesbit edilmediğinden rayına oturmamış bir tren gibi sağa sola yalpa yaparak sür'atle inkıraza gitmekte idi. Bu fena gidişi durdurmak için çırpınan bir avuç insanın yaptığı teklifler, uyarmalar ozamanın zahiri iyi gidiş havası içinde olumlu karşılanmamıştı.

Bir zamanlar 5 sene şimdi de 3 sene teknik tahsil yaptırılan bu gençlere "sen kalifiye işçi oldun deyip" endüstri alanlarına lüliver-mektedir.

Halbuki bugün modern endüstride herşey küçük operasyonlara ayrılmıştır. Fabrikalar alacağı işçileri kurslara göndermek veya kendileri işbaşında kurs açmak suretiyle bir kaç ayda lüzumlu operasyonlarla ilgili basit işçilikleri kolayca öğretiyorlar. Bunlar için 5 sene teknik tahsil görmüş pahalı işçiyi almıyorlar. Bu yüzden enstitülerden çıkan gençlerin çoğu mesleklerinin dışında çalışıyor veya az ücretlere razı olup basit operasyon işçisi oluyorlar.

Pek çoğu da tarif edildiklerinin aksine, kendilerini teknisiyen olarak kabul ettirerek mühendisi en iyi şekilde anlayıp onun tasarı ve plânlarını malâta selâhiyetle intikal ettiriyorlar.

Enstitülerde öğretmenler sınıf geçme ve değerlendirme anında şu psikoloji içinde bulunuyorlar. "Bu öğrencinin atelye başarısı iyi, Matematik, Türkçe, Fizik v.s. dersleri zayıf nasıl olsa işçi olacak, çocuğun bir senesini yakmayalım geçsin" v.s.

Bu durumun öğretmenler arasında çıkardığı sürtüşmeler bir yana, Sanat Enstitüsünden diploma aldım diye sanayi alanına atılan genç asla işçi olarak çalışmak istemediğinden, fakat üst seviyede teknisiyenlik görevlerini de başaracak durumda olmadığından, başaramadığından küskün olarak mesleklerinin dışına kaymaktadırlar.

Bu hal bazan sanayide sevkıdare kademelerinin zihinlerinde bütün enstitü mezunlarının ehliyetleri hakkında tereddütlere yol açmaktadır.

Halbuki okulda belirli normal süreler içinde işçi, teknisiyen ve mühendis formasyonu olduğu kendisince ispatlanırsa, genç eline aldığı sertifikaya göre teknik hiyerarşide hak ettiği yeri arar ve oraya oturur.

Bu psikos, nasıl olsa (işçi olacak hissi) altında, enstitülerin programlarını hiç bir suretle hazmetmeden iş hayatına gayri memnun bir zümrenin aktarılması vebali biz teknik öğrencileri yıllardanberi çok üzmekte idi.

Enstitülere yeniden yön vermek üzere Bakanlığımızın hazırladığı son taslak, bütün teknik öğretim camlasının senelerdir arzuladığı ve realitelere en uygun şekle dönüşün müjdecisidir. Bunu sevinçle karşılıyoruz. Belki noksanları vardır, bunlar teferruattır. İyi niyetle ve kolayca düzeltilebilir.

Yeni hazırlanan programa göre Enstitülerin 1 ci sınıfı yönetme sınıfı olacak, 1 ci sınıf hitamında öğrenciler teorik, pratik yetenekleri değerlendirilerek :

a) Pratiği kuvvetli, teorik bakımından zayıf olanlar bir yıl süreli sanat okuluna yönelitilecek, 28 saat atelye ve 12 saat meslek dersleri görerek, mezun olacaklar endüstriye işçi olarak katılacaklar.

b) Pratiği kuvvetli biraz da teorisi iyi olanlar 24 saat atelye 16 saat ders yapacaklar 2 sene okuyacaklar.

c) Teorik bakımdan çok kabiliyetli, pratiği de iyi olanlar 3 yıl süreli teknisiyen okuluna yönelitileceklerdir. Bunlar atelye pratiğinden çok teknik teorik bilgilerle donatılacak ve endüstri alanlarında mühendisle usta arasındaki kademeyi dolduracaklar.

(c) pragrafında gösterilen ve bugünkü enstitülerin benzeri olan kısmın ilerde tasviye edileceğini umuyoruz. Belki mevcut öğretim düzenini ani olarak bırakamamasının psikolojik etkisiyle bir müddet bu devam edecektir. Aynı çatı altında üç değişik istikametle öğrencilerin yaratacağı problemler bir yana endüstride, buralardan çıkanların sürtüşmesi de devam edebilir. Bakanlığın hazırladığı projenin ilginç taraflarından biri de belirli barajları aşmak şartiyle, öğrencinin yönetme sınıfında ayrıldığı okuldan daha üst okullara kayabilmesidir.

Milletlerarası çalışma teşkilâtının ve UNESCO'nun 1962-27 Hazıranda yaptığı "meslekî formasyon" konulu genel kurul toplantısında alınan kararlar ve tavsiyelerden de anlaşılacağı üzere, öğrencileri endüstri tarım ve benzeri alanlarda mesleğe hazırlamak üzere okullarda her türlü öğretim için:

1 — Kalifiye işçi seviyesinde öğretim
2 — Teknisiyen seviyesinde öğretim
3 — Mühendis ve yüksek kadrolar seviyesinde öğretim diye ayrımlar yapmış ve bunların tariflerini net olarak çizmiştir. Bu raporda konumuzu teşkil eden teknisiyen aynen şöyle tarif edilmektedir.

c) Teknisiyen terimi kalifiye işçi ile mühendis veya yüksek kadro personeli arasında, ilmî ve teknik bakımından vasat bilgilere ihtiyaç gösteren mesleklerde çalışan elemanları ifade etmektedir. Teknisyenin teftiş, bakım, çalışma şeklini düzenleme, üretime nezaret görevleri olabilir. Mühendisle işbirliği çalışmasının en önemli kısmını teşkil eder.

Bugün memleket sathına gelişi güzel yayılmış Teknik Öğretim Okulları, UNESCO'nun ve O.İ.T.'nin tavsiye ettiği öğretim müesseseleri haline kolayca tebdili mümkündür. Yani Enstitüler yeni halile kabliyetlerine göre gençleri kalifiye işçi olarak kısa sürede (2 sene) endüstriye üretici olarak intikal ettirecek ve bir kısım kabiliyetli gençleri de Teknisiyen olarak daha sıkı bir teknik eğitimden geçirerek endüstriye sevkedilecek hale gelebilirler.

Bu surtle teknik alana yönelmiş gençler enstitülerinin eski durumda olduğu gibi başarısızlık nedenleri ile senelerini ziyan etmemiş olurlar. Teknik hiyerarşide kendilerini bilerek lâyık oldukları yeri ararlar. Ancak Bakanlığın ve Plânlamanın hazırladığı bu projenin karşısına bir çok tutucu kuvvetlerin çıkmak üzere hazırlıklar yaptığını görüyoruz.

Vaktiyle hiç araştırma plân ve projeye dayanmadan çoğaltılmış Tekniker Okullarının, bilhassa geçmiş yıllarda boykotlardan ürkerek ortalığı yatıştırmak için alelacele kurulan bir sene süreli "İstanbul Yüksek Tekniker Okulu"nun yüksek ücretli ve kadrolu öğretmenlerinin ve onların teşviklerine yapılan öğrencilerin, bu projeyi tatbik ettirmemek, eski statüyü aynen veya kendilerine göre değiştirerek devam ettirmeye çalışacakları anlaşılmaktadır.

Kendilerine Sanat Enstitüleri mezunlarının endüstrideki yeri neresidir denirse "KALİFİYE işçilikitir". Sizin yeriniz neresidir denince "Mühendisle işçi arasında köprü" derler. Kendilerini Enstitülerin üs-

(Devamı sayfa 4'de)

KÖŞEMDEN

KIRINTILAR

"Gerek yetiştirilmemizden ve gerekse görev anlayışımızdan dolayı mesleki yaşantımızın bizde bırakmakta olduğu kalıntıları ifadeye çalışır."

HALİS ÇETİNKAYA

Tütös'ün Sosyal Dayanışma Üzerindeki Çalışmaları (2)

Ana tüzüğün 4. maddesi gereğince ve 1. Tütös Genel Kurulunun verdiği direktifle görevlendirilen Tütös yöneticileri, bir yandan genel sorunlar üzerine eğilirken bir yandan da sosyal dayanışma yardımlaşma konusu üzerinde de gerekli çalışmaları yapmağa başlamıştı..

Tüzüğün 4. maddesi gereğince ve daha önceki bir anketten güç alarak bir YARDIMLAŞMA SANDIĞI kurmak isteyen yöneticiler, bundan önceki yazıda belirtilen sebeplerden, bir sonuç elde edemediler. Ve sandık çalışmalarını 2. Tütös Genel Kurulunun toplanacağı güne dek durdutmayı düşünürlerken de ikinci bir şekil aramasına girmişler, yaptıkları araştırma sonucu da SOSYAL GRUP SİGORTASI'nı üyeleri için daha yararlı ve daha güvenilir olacağını saptamışlardır.

NEDEN BİR MESLEKİ SOSYAL GRUP SİGORTASI?

Tütös yöneticileri sosyal güvenlik teminatlarının çeşitli şekillerini ve bu arada yardımlaşma sandıklarını, ferdi sigortayı sosyal sigortalar kurumunu ve mesleki sigortaları yetenekleri oranında gereği dek inceledîler.

Tütös toplumunun bünyesine ve çıkarlarına her yönden en uygun gelecek teminatını sağlayacak ve daha önce üzerinde durulmuş bulunan yardımlaşma sandığı fikrine nazaran da üyelerine daha geniş olanaklar sağlaması, ödeme sınırlarının genişliği, uygulama pratiği ve külfetsizliği, sağlamlığı güven vericiliği TÜTÖS yöneticilerini bu konuda ikinci kez karşımıza çıkarmış bulunmaktadır.

Denilebilinirki bu sosyal grup sigortası; emekli sandığı sosyal sigortalar ve ordu yardımlaşma kurumu da dahil olmak üzere ülkede şimdiye dek tesis olunmuş hiçbir SOSYAL GÜVENLİK kuruluşu tarafından bir arada sağlanamayan geniş teminatları ve büyük olanakları gene bu kurumlardan çok daha ucuza ve daha uygun koşullarla sağlamaktadır.

Türkiyemizin en geniş teminatlı ve avantajlı sosyal grup sigortasının "Türk Mühendis ve Mimarlar Odası, Türk Tabibler Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Mülkiyeliler (Siyasal Bilgiler) Birliği, Türk Teknikerler Cemiyeti ve bunlar gibi daha bir çok cemiyet ve teşekkül kendi üyeleri için adapte ederek" 11 - 12 yıllık pürüzsüz uygulanamı da TÜTÖS yöneticileri tarafından aranarak saptandı.

Bu suretle üyenin ve ailesinin geleceğini en az külfetle ama en emin ve uygun koşullarla teminat altına alma olanağının sağlandığı kanısında olan TÜTÖS yöneticileri, üyelerinin bütçelerine uygun bir kategoriyi seçerek grup sigortasını destekleyeceklerini ummakta ve bunun üyeleri, aile ve çocuklarının geleceği için hayırlı olmasını dilemektedirler.

SOSYAL GRUP SİGORTASININ SAĞLIYACAKLARI

Bu şekildeki dayanışma ölüm, malûliyet, ihtiyarlık, kaza, emeklilik, çalışma gücünün kaybı, borç para, ölenlerin allelerine ömür boyunca yıllık gelir, çocuklarının öğrenimi gibi türlü riskleri bir arada teminat altına almakta ve böylece daha kolay şekilde tasarruf etme ve bu tasarrufu en kârlı şekilde değerlendirmeyi üyelere sağlamaktadır. Ferdi sigortada bir arada bulunmayan yukarda sıralanan çeşitli riskleri aynı zamanda teminat altına alırken ödenecek ücret ferdi sigortaya nazaran çok daha ucuzdur. Şöyleki 237.52 TL. lık aidatla sağlanabilinecek çıkarlar üyeler tarafından 100 TL. ile sağlanacak ve bu da ferdi sigortaya göre % 60 oranında daha ucuz olacaktır.

Sigortalı üyenin ecelliyle ölümü, kaza sonucu ölümü, malûliyete uğraması, sigorta süresini doldurarak ayrılması, dilediği an sigortadan çıkarken alacağı tazminat miktarı ile kaydı hayat koşuluyla alacağı yıllık gelir, ölen üyenin eşine ömür boyunca ödenek dul ve yetim maaşı, çocuklarına bağlanacak yıllık öğrenim gelliri hazırlanarak üyelere gönderilecek olan ayrı bir broşürde belirtilecektir. Bu broşürde ayrıca daha geniş ve örnekli bilgilerde verilecektir. Üyelerimizin bir ön bilgiye sahip olabilmesi için burada da bir iki basit örnek verilmesine çalışılacaktır. Şöyleki ayda 100 TL. gibi bir ücret ödeyerek sigortaya giren üye, 28 yıllık bir sigorta süresi için ödemiş olacağı para 100 X 12 X 28 = 33.600 TL. olup 28 yıl sonraki ihtiyarlık tazminatı olarak 63.735 TL. alacaktır. Geçinden olsun 10. yılda eceliyle ölüm halinde 25.003 TL., kaza sonucu ölüm halinde ise 36.003 TL. sını geridekilerine bırakmış olacak ve 10 yıl içinde ise ödemiş olduğu para tutarı 12.000 TL. olacaktı. Bu I. yılın sonunda meydana gelseydi, 1. yıl sonunda üye 1200 TL. ödemiş olduğu halde eceli ile ölümde 12.119 TL. ve kaza ile ölümünde ise 23.119 TL. sını geride kalanlarına bırakmış olacaktır. Şayet 63.735 TL. lık ihtiyarlık tazminatına hak kazanan üye dilerse ömür boyunca her yıl için 7.961 TL. lık gelir alabileceği gibi 63.735 TL. sının yarısı olan 31.867 TL. sını peşin ve buna ek olarakta ömür boyunca her yıl için 3.891 TL. sına hak kazanacaktır.

SOSYAL GRUP SİGORTASINDAN YARARLANMAK İÇİN...

Tütös üyesi olmak gerekir. Sigorta süresi, üyenin sigortaya girdiği tarihteki yaşı ile 65 yaş arasında olacak süreye eşit olabilmektedir. Ancak bu süre 30 yıldan fazla olamıyacak ve 60 yaşını geçmiş olan üye içinde sigortalama süresi 5 yıl için yapılabilinecektir.

Aylık sigorta ödemesi tütös için 25, 50, 75, 100, 150, 200 TL. olmak üzere altı kademeye ayrılmıştır. Her üye bütçesine göre istediği kademeyi seçebilecek ve her zamanda kademesini değiştirebilme hakkına sahip olacaktır. Bu durumlarda da üye ödeme primlerine göre tazminatlarından gerektiği şekilde yararlanabilecektir.

Ödemeler aylık olabileceği gibi 3, 6 veya 12 aylık olarak topluca da yapılabilinecektir. Bu takdirde 3 aylık toplu yatırımlarda % 0,5, 6 aylık yatırımlarda % 1 yıllık yatırımlarda % 2 tenzilâtlı ödeme yapılabilme olanağı da kazanılmış olunacaktır.

Sosyal grup sigortasına ait daha geniş bilgi için gönderilecek broşürleri beklemenizi ve olacak sorunlarınızı genel merkeze yazarak sormanızı dileriz.

Hizmet, hizmeti görecek yöneticilerden.. Başarısı için yardım ve teşvik de üyelerden olacaktır.

Sanat Enstitüsü Md. lüklerinde yeni değişiklikler oldu

Erzurum Yapı Enstitüsü Müdürü M. Ali Bal İstanbul Yapı Enstitüsü Müdürlüğüne, Rize Yapı Enstitüsü Müdürü Necmettin Sezen Erzurum Yapı Enstitüsü Müdürlüğüne, eski Mithatpaşa Sanat Enstitüsü Müdürü İsmail Güngör İstanbul Mensucat Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne, Maraş Sanat Enstitüsü Ağaç işleri atelye şefi Yaşar Somunkıran aynı okul Müdürlüğüne, Çorum Sanat Enstitüsü Demir Atelyesi Şefi Ali Nathur Urfa Sanat Enstitüsü Müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

—oOo—

Güven Bezaz Kitap yayınladı

TÜTÖS Üyesi, Teknik Öğretmen Güven Bezaz "DOĞRU VE ALTERNATİF AKIM BOBİNAJLARI" isimli bir kitap hazırlamış bulunmaktadır.

Sanat Enstitülerinde ve çeşitli endüstri yerlerinde önemli bir boşluğu dolduracak kitap 126 sahife olup düzenli bir baskıya sahiptir. Ödemeli olarak gönderilir.

İsteme Adresi :

Güven Bezaz

PTT Genel Müdürlüğü

Teknik İşleri Dairesi Kısım Amiri

ANKARA

—oOo—

Mes. ve Teknik Öğretimle ilgili yeni yayınlar oldu

İktisadî İşbirliği ve Ekonomik Kalkınma Teşkilâtı Bilimsel Faaliyetler Müdürlüğü tarafından hazırlanan, Eğitim Araçları ve Teknik İşbirliği Genel Müdürlüğü, İnsangücü Eğitimi Genel Müdürlüğü, Mektupla Öğretim ve Teknik Yayınlar Genel Müdürlüğünün işbirliği ile düzenlenip bastırılmakta olan seriden Danimarka'da "Endüstri Alanında Teknisyenlerin Yetiştirilmesi ve İstihdamı" adlı döküman V. bastırılmış, değıtımı yapılmıştır.

Diğer taraftan 2 Mart 1968 ayından bugüne kadar Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları için satın alınıp okullara gönderilen yeni yayınlar şöyledir:

Televizyonda Yapım ve Onarım - Güner Sarıoğlu, Teknik Dikişler ve Dikiş Makinaları - Gönül Özyüksel, Gerekçeleriyle Birlikte İş ve Deniz İş Kanunu - Hakkı Şinasi Ünver, Tesviyecilik Meslek Teknolojisi III. - Hasan Bolat, Turizm - Cahit Beğenç, Muhasebe Defter Tutma Sistemi - İ. Nevzat Eser, İşletme İlminin Genel Kuralları Cilt I. - İ. Nevzat Eser, Giyimde Ön Bilgiler - Ş. Günvaran - O. Gökçel, Eğitim Teşkilâtı ve Felsefesiyle Amerika - C. Tahir Berktin.

Öz devişler..

Lüzumuna kani olduğumuz bir işi derhal yapmalıyız.

ATATÜRK

Teknik öğretimde bir devrim gerektiğine inanmıyan VAR MI?

G. Ş.

DÜŞÜNCELER

Reformun temeli : Eğitim plânlaması

Dr. Hikmet Sami TÜRK

Üniversite ve yüksek okullarımızdaki son öğrenci hareketlerinin ortaya koyduğu gerçeklerden birisi, eğitim plânlaması zorunudur. Bizde eğitim çalışmaları ile toplumsal ihtiyaçlar arasında bağlantı kurulmamıştır. Gelişigüzel yapılan eğitim yatırımları, bazı alanlarda işgücü yığılmalarına yol açarken, bazı alanlarda büyük boşluklar bırakmıştır. Arz - talep kanunları gereğince işgücü değerinin bazı alanlarda düşmesi veya düşük kalması, bazı alanlarda yükselmesi kaçınılmaz sonuç olmuştur. Bugün de aynı öğretim yıllarının çabalarından geçerek hayata atılan veya atılacak gençlerin iş bulma ve ücret şansları meslek dallarına göre çok farklıdır. İstanbul ve Ankara Üniversitesinin başlıca fakülteleriyle İtanbul Teknik Üniversitesinin son bir kaç yıllık öğrenci sayısına bakarsak, temeldeki dengesizliği yüksek öğretime dayayan meslekler bakımından daha iyi anlıyabiliriz.

Görülüyor ki 1961 - 66 yıllarında yüksek öğretim gençliğinin en az yarısına kapılarını açan bu üç büyük üniversitemizde en geniş kümelenmeler sosyal bilimler ve edebiyat guruplarındadır. Öğrencilerin üçte ikisi hâlâ başta hukuk fakülteleri gelmek üzere bu iki grupta toplanmıştır. Oysa meslek hayatına geçişte tıkanık boğazlar bu grupların önündedir. Hukuk fakültesi mezunları haklmlik stajı, Edebiyat ve Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi mezunları öğretmenlik için bir kaç yıl uzayan kuyruklara girmektedir. Çoğu işsiz kalmakta veya düşük ücretle başka alanlara kaymaktadır. Böyle bir durum toplumsal bunalımlar yaratmakta gecikmez, gecikmemiştir de. Son öğrenci hareketlerinin ilk önce Dil ve Tarih Coğrafya, Hukuk ve Edebiyat gibi işsiz aydınlar ordusunun yedek kadrolarını hazırlıyan fakültelerde başlaması, basit bir rastlantı değildir. Gençler, kendilerine pek az şey vaad eden bir gelecekten kaygılanmaktadır. Nitekim boykot ve işgalleri sırasında, fakültelerdeki giriş kontenjanlarının daraltılmasını ve mezunlara iş imkânları sağlanmasını istemişlerdir.

"Adalete, tam çalışma esasına" dayanan bir toplum düzenini gerçekleştirmek, "işsizliği önleyici tedbirleri" almakla yükümlü bir devlet üstelik büyük paralar harcıyarak- kullanmıyacağı kullanamıyacağı insanlar mı yetiştirmelidir? Eğitimin amacı sadece "okumuş adam mı" yoksa öğrenimi boyunca edindiği bilgi ve mesleki yeterliliklerle toplumun kalkınmasına katkıda bulunabilecek insan mı yetiştirmektir? Bizim gibi az gelişmiş bir ülke için ancak "fonksiyonel eğitim" söz konusu olabilir. Buysa iyi bir eğitim plânlamasını şart koşar.

EĞİTİM PLÂNLAMASI NEDİR?

Eğitim plânlaması, bir ülkedeki eğitim sisteminin ortalama onbeşer yıllık dönemler için önceden hesaplanacak işgücü ihtiyaçlarına göre ayarlanmasıdır. Ilkin belli bir kalkınma hızının plân dönemi boyunca milli ekonominin çeşitli kesimlerinde gerektireceği iş gücü sayısı tahmin edilir.

Meselâ kimya sanayiinde ne kadar yönetici, araştırmacı, yüksek mühendis, kimyager, tekniker, ustabaşı, yetişkin işçi vb. ihtiyacı olacağı hesaplanır. Bütün kesimlere ait tahminlerin plân döneminin toplam işgücü talebi bulunur. Başlangıçtaki mevcutların eksilme ve katılmalarla uğrıyacağı değişiklikler göz önünde tutularak yapılacak benzeri hesaplar da hem her kesime ait, hem toplam işgücü arzını verir. Şimdi sıra, işgücü talep ve arzlarını dengeleştirmektedir. Bu kesimdeki açık, o kesimde yaratılacak ek arzı gösterir. Ek arz bir yandan ham insangücü, öbür yandan milli ekonomide nisbî önemini yitiren yakın kesimlerdeki artık işgücü kaynaklarından gelecektir. İşgücü arzının, talebin istediği sayı ve niteliklerde hazırlanması eğitimin ödevidir. Plân dönemindeki işgücü taleplerinin aradığı öğrenim derecelerı de tesbit edildikten sonra geriye uygun tedbirleri almak kalır; Okul içi ve dışı eğitim imkânlarını tam kullanmak, yeni okullar açmak, yeni öğretim programları ve usulleri uygulamak, öğrenci yetiştirmek vb.

Hemen işaret edelim ki, uzun vadeli toplumsal gelişmeye yön çizen her plân gibi, eğitim plânı da tahmin kusurlarından kurtulamaz. Tabil, tahminlerdeki isabet, eldeki verilerin çokluğuna ve doğruluğuna bağlıdır. Ara değerlendirmeleri ve düzeltmelerle yanılma ihtimalleri azaltılabilir. Eğitim plânının etkinlik şartı, mesleki rehberliktir. Kişinin "maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına" saygı bir devlette şu veya bu öğrenimin yapılması mecburi tutulamaz. Faydası da yoktur. Mesleki rehberlik kişinin kendi yeteneklerine ve plân hedeflerine uygun öğrenim dallarını seçmelerine yardım edecektir. Vatandaş ilk okul sonundan itibaren her öğrenim basamağının önünde kararını verirken danışma büroları bulabilmelidir. Nihayet eğitim kurumları ile işgücü piyasası arasında yakın bir ilişki kurulmalıdır.

Böyle bir eğitim plânlaması, ekonominin çeşitli kesimleri arasında düzenli bir işgücü dağılışı sağlayabilir, ağır ücret adaletsizliklerini önleyebilir, verimi arttırabilir, genel kalkınma hedeflerine ulaşmayı kolaylaştırabilir. Aslında eğitim plânı, genel kalkınma plânının ayrılmaz bir parçasıdır.

Bizde 1961 de başlayan ilk eğitim plânlaması çalışmaları, Avrupa İktisadî İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı (OECD) Akdeniz bölge projesi Türk Ekibi ve Devlet Plânlama Teşkilâtı Sosyal Plânlama Dairesi, ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı Plânlama kurulunca yürütülmüştür. Bugün eğitim plânlaması bir Anayasa emridir: "İktisadî sosyal ve kültürel kalkınma plâna bağlıdır." (md. 129) Birinci ve ikinci kalkınma plânında onbeşer yıllık bazı işgücü projeksiyonları vardır. Birinci plânda "tarım, sanayi ve hizmetler ana kesimleriyle sanayiin alt kesimleri olan İnşaat, maden çıkarma ve imalât sanayiinde" işgücü durumu incelenmiş, İkinci plânda "İktisadi ve sosyal kalkınma için stratejik önemi olan teknik ve sağlık elemanları ile sevk ve idareciler" üzerinde durulmuştur. Henüz milli ekonominin bütün kesimlerini kapsayan ayrıntılı bir işgücü, envanteri yapılmadığı için, hangi alanlarda yetişkin işgücü yığılmaları olduğu ve kendilerinden ne şekilde yararlanılacağı gösterilmemiştir. Bunlar kaderleriyle başbaşa bırakılmışlardır. Şimdilik dikkatler, bazı alanlardaki işgücü açıklarına çevrilmiştir. Bu açıklar

(Devamı sayfa 4'de)

Başyazı

(Baştarafı sayfa 1'de)

lusu evrak imzalamakla, taraftarlarımıza nimet muamelelerimize da lânet yağdırmakla yürütülebileceğini sanmışız. Yıllar yılları kovalamış, siyasal iktidar siyasal partiler arasında el değiştirmiş, fakat hep sahnede kalan, değişmeyen bir oyunun değişmeyen aktörleri bir gün bile memleketin sosyal ve ekonomik yapısı, toplum gelişmesinin tarihsel doğrultusu, Mesleki ve Teknik Öğretim felsefesi üzerinde kafa yormak zahmetine katlanmamışlar ve hattâ buna lüzum bile görmemişlerdir. Evet, ambar memurluğundan gelen büyüklerimizin Teknik Öğretime yön verdiği devirleri artık gerilerde bıraktık. Ama lütfen söyleyin, boşluğu böylesine sırıtan kimselerin Mesleki ve Teknik Öğretim örgütü dışında hiçbir zaman ve hiçbir yerde böylesine el üstünde tutuldukları, Devletin maddi olanaklarını çarçur ederek yerli yersiz açılan okulları Teknik öğretimin başarısı diye gösterip, dalkavukların insan denilen canlı yaratığın varoluş nedenleriyle çelişen sahte övgüleriyle böylesine putlaştırıldıkları görülmüş müdür?Belki davranışlarını ve eylemlerini mazur göstermek için "Bu iş siyasal iktidarlar tarafından bizlere vazife olarak verildi, bizler de gereğini yaptık." diyeceklerdir. Bu soy mazeretler ve açıklamalar hiç kimseyi sorumluluktan kurtaramaz. Çünkü insan vazife diye sırtına yüklenen çuvalın içinde neler bulunduğunu araştırmak zorundadır. Üstelik çuvalın içinde bulunan şeylerin niteliği çuvalın ağırlığından daha önemlidir ve çuvalın taşınması ağırlığına değil içinde bulunan şeylerin niteliğine bağlıdır.

Bu arada yeri gelmişken Kız Enstitülerini geliştirmek maksadıyle yapılan çalışmaların olumsuz yanlarına da değinmek istiyoruz. Bizde her nedense herhangi bir eğitsel konuda araştırma yapılırken yabancı kaynaklara başvurulur ve yabancı ülkelere gidilir. Bunun nedenlerinden biri ülkemizin sosyal ve ekonomik yapısı üzerine yapılmış olan araştırma ve incelemelerin yetersiz sayılarak değerli bir kaynak olabilecek nitelikte görülmemesi diğeri de sanki zorunluymuş gibi batılı sanayileşmiş ülkelerin geçtiği yollardan geçerek ülkemizin ancak kalkınabileceğinin sanılmasıdır. Bir defa batılı sanayileşmiş ülkelerin geçtiği yollardan geçerek ülkemizin kalkınabileceğini sanmak, sosyal, ekonomik ve eğitsel sorunlarımızın çözümlenebilmesini buna bağlamak temelden yanlıştır. Ülkemizin sosyal ve ekonomik yapısı üzerine yapılmış araştırma ve incelemelerin yetersiz sayılarak değerli bir kaynak olabilecek nitelikte görülmemesine gelince bu yabancı kaynaklara başvurulmasını mazur göstermek şöyle dursun araştırma ve inceleme ile görevlendirilmiş halkını seven her araştırıcının hemen kolları sıvayarak kendi öz yurdunda gözleme dayanan araştırmalara başlamasını zorunlu kılar. İşte bu nedenlerle biz, yurdumuzun herhangi bir ilinde ya da ilçesinde Kız Enstitüsü öğretmenleri ve öğrenci velileriyle yapılacak birkaç saatlik toplantıda öğrenilecek şeyleri yüksek yöneticilerimizin yaz aylarına denk getirilen Avrupa Gezilerinde öğrenebilecekleri kanısında değiliz. Gerçi mutlu bir azınlığın yıllardan beri hizmetinde çalışan Olgunlaşma Enstitülerinin Fouchet, Christian Dior Moda Evleriyle Galeries Lafayette'in vitrinlerinden döviz tasarrufu nedeniyle alabileceği ve öğrenebileceği çok şeyler vardır. Ancak bütün bunların, Kız Enstitülerini girdiği çıkmazdan ve saplandığı bataktan kurtarabileceğini sanmıyoruz. Hele yalın yurt gerçekleriyle çelişen ve çatışan, yabancı dilde yazılmış eğitim kitaplarının dar sınırlarını aşamayan araştırmaların, bu araştırmalara dayanılarak hazırlanan plân ve programların Kız Enstitülerinin hiçbir sorununu çözümleyemiyeceğini de özellikle belirtmek isteriz.

Yapılan gözlem ve incelemeler Akşam Kız Sanat Okullarının rağbet gören öğretim kurumları haline geldiğini, tehacüm yüzünden bu okulların, daha kayıt süresi dolmadan kayıtları kapamak zorunda kaldığını göstermiş bulunmaktadır. Bugünkü şekliyle artık halkımıza yeteri kadar yararlı olmadığı anlaşılan, mezunları iş bulmakta güçlük çeken Kız Enstitülerinin, süresi en fazla 2 yıl olan kurslar düzenliyerek istisnasız bütün kadın ve kızlarımızın yemek pişirme, çocuk bakımı, biçki - dikiş, çamaşır, beslenme, halk sağlığı gibi meslek dal ve konularında ailenin sosyal gelişmesini ve aile ekonomisini büyük çapta etkileyecek maharet ve bilgi kazanmasını sağlayacak halka dönük okullar şeklinde yeniden örgütlendirilmesini zorunlu bulmaktayız. Bu öneri, şüphesiz alışılmışın dışına çıkamayan çevrelerin büyük ölçüde saldırılarına hedef olacaktır. Ancak unutulmamalıdır ki, saldırıların ve yerli yersiz tarizlerin gönül kırıcı sonuçlarına katlanmak Kız Enstitülerini yakın bir gelecekte iflâsını görmekten daha az üzüntü verecektir.

Düşünceler

(Baştarafı sayfa 3'de)

özellikle teknik alandadır. Teknik işgücü açıkları önümüzdeki onbeş yıl içinde hızla büyüyecektir. Gerçi az rakamları, mevcut eğitim kapasitelerinin değişmiyeceği varsayımına dayanmaktadır. Ama ikinci plânda yaratılacağı söylenmekle beraber hangi somut tedbirlerle gerçekleştirileceği belirtilmeyen ek kapasitelerin açıkları tamamen kapatamıyacağı anlaşılmaktadır. Eğitim çabalarını daha da arttırmak zorunu ortadadır. Oysa geçmiş yıllarda eğitim yatırımları program hedeflerinin de altında kalmıştır. Aynı gidişle ek kapasitelerin hayal sınırını pek fazla aşabileceği şüphelidir.

Hele ters yönde tedbirlerle mevcut kapasitelerin bile heba edilmesinden korkulur. Meselâ ikinci plâna göre "Köy ebe okulları ile İmam Hatip Okullarının ilk devreleri dışında orta okul seviyesindeki bütün mesleki okullar genel orta okul durumuna getirilecek ve bu amaçla 1968 - 69 ders yılında ilk sınıflara öğrenci alınmıyacaktır" demek ki ilse düzeyinde öğrenime gücü yetmeyecek vatandaşlara devlet eğitim kurumlarında köy ebeleri ve İmam Hatiplikten başka bir meslek edinme şansı tanınmıyacaktır. Böyle mesleklere ayrılma esas itibariyle orta okul sonrasına atılmıştır. Lise düzeyinde ise okullaşma oranı halen çok düşük olduğuna ve yakın bir tarihte fazla artamıyacağı kabul edildiğine göre "genel orta okul" öğretimi, lise dengi meslek okullarına hazırlama bakımından geniş ölçüde boşa gideceklir. Eğer hizmet içi eğitim imkânları harekete geçirilmezse, gelecek yıllarda orta okul dengi meslek öğrenimi derecesindeki teknik işgücü açıkları şimdiki tahminleri aşacaktır.

SONUÇ :

Türkiye'nin ihtiyaçları, ilkokul sonundan itibaren, teknik alanda mesleki öğretime ağırlık veren bir eğitim politikası güdülmesini gerektirmektedir.

TÜTÖS Yöneticileri

(Baştarafı sayfa 1'de)

teknik öğretim okullarının halkın ilgisini çekemeyişinin nedenleri üzerinde durularak TÜTÖS'ün buna ilişkin önerileri eleştirilmiştir. Toplantılarda söz alan üyeler, okullarındaki öğrenci sayılarının her yıl azalmakta olduğunu, teknik öğretimci olarak bu duruma çok üzüldüklerini söylemişler, gerekli tedbirlerin zaman geçmeden alınmasını istemişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin bu gidişle ek ders ücretleri alamayacak bir duruma düşeceklerini ve teknik öğretim okullarında 439 sayılı kanunun ve kanuna dayalı genelgelerin öğretim düzenini bozduğu belirtilmiştir. Üyeler daha sonra sorunların ele alınması ve ilgililere iletilmesinde TÜTÖS'ün çalışmalarını ilgi ile izlediklerini ve tasvip ettiklerini açıklamışlar, TÜTÖS'ün daha güçlü bir sendika olabilmesi için teşkilât olarak çalışacaklarını söylemişlerdir.

Öte yandan Merkez Yürütme Kurulu üyesi Recai Yalçıntepe Istanbul'a giderek üyelerle görüşmeler yapmış ve bu arada Şişli Motor Sanat Enstitüsünde yapılan toplantıda TÜTÖS'ün güçlendirilmesi ile ilgili konular üzerinde görüşülmüştür.

—oOo—

Tekan

(Baştarafı sayfa 1'de)

yımızdan itibaren imkânlarımız nisbetinde TEKAN ortaklarını yayınlıyoruz.

Ortağın adı	İştirak edeceği hisse sayısı	
Necdet Bozalan	10	Hisse
Giyasettin Erci	10	"
Hüseyin Yaya	10	"
Kemal Deveci	10	"
Abdulkadir Gürses	10	"
Saim Köklü	10	"
Dursun Utku	10	"
Şehmuz Doğan Akın	2	"
Reşat Ağır	1	"
Fikret Kadıoğlu	2	"
Ahmet Yeldan	2	"
Kenan Tenekecioğlu	2	"
Ertan Orun	2	"
Seyit Edgü	10	"
Tahsin Ceylan	1	"
Ahmet Balcı	1	"
Yaşar Kildirli	1	"
Mehmet Etyemez	1	"
Musa Şahin	2	"
M. Kâzım Yasan	10	"
Rasim Menteş	10	"
Celâl Arslan	5	"
Eşref Özcivelek	10	"
Hasan Akbıyık	10	"

TÜM ÖĞRETMENLER SINIRLI SORUMLU YARDIMLAŞMA VE TÜKETİM KOOPERATİFİ

TÖYKO matbaası

Bütün basım işleri için hizmetinizdedir

Tel : 10 41 68

Rüzgârlı sokak Nö: 15
Ulus — ANKARA

Görüşler

(Baştarafı sayfa 1'de)

kültür yetersizliği ile toplum hayatına karışan kimselerin kötü davranışlarını günlük hayatımızda sık sık görmekte olduğumuzdan bunları burada sıralamak yersiz düşer. Nihayet bunlar beklenmekte olan davranışlar olduğundan bir dereceye kadar normal de karşılanabilir.

Ancak, toplum içinde belirli ve hattâ mühim mevkilere yükselebildiklerinden topluma diğerlerinden daha zararlı ve tehlikeli olanların ortak vasıfları üzerinde durmak bunları tanımak gerekir.

İnsan oğlunun aklî melekelerinin gelişmesinde en mühim faktör şüphesiz ki hazmedilmiş bilgi hamulesidir. Kazanılan ve kazanılmakta olan bilgi insanın söz ve davranışlarında kendini göstererek onu bir evvelki durumuna göre daha mükemmel yapar. Devamlı çalışma bu bakımdan devamlı mükemmelleşme demektir. Fikren gelişmiş bir kimsenin diğer manevî yönlerden gelişmemiş olması imkânsızdır. İşte, normal olmayan sözünü ettiğimiz gelişmeyi göstermediği halde toplumda söz ve mevki sahibi olan kimselerin bulunmalarıdır. Bu tip kimselerde fikri seviye yetersizliğinden dolayı mutlaka bir edep ve terbiye yetersizliği de vardır. Ancak günlük hayatta ve satıhta kalan temaslarda bu kimseler bu taraflarını kat'iyen göstermezler. Bilâkis görünüşte çok nazik, işlerine geldiği anda mültefik ve mütebessim kimselerdir. Kendileri ve menfaatleri mevzubahis olduğunda yani adalet, doğruluk ve dürüstlük gibi anlamlar bunlara aykırı düştüğünden ve işte o zaman hakiki kimliklerini saklayamazlar. Durumlarının icabı büyük zannettiklerinin karşısında şaklabanlık, dalkavukluk, yaltakçılık, küçük zannettiklerinin karşısında ve tehlike sezmedikleri yerde, sahte ağırbaşlılık, kibirlilik, küçük görme veya hiç görmeme, saldırganlık ve küfürbazlık gibi bütün onursuzluklar ve edepsizlikler hep bunların davranışlarında görülür. Bulundukları yeri zekâ ve bilgileri ile değil kurnazlıkla ve yukarda saydığımız özelliklerini kullanarak almışlardır. Toplumların yükselmesinde ve insanlar arası münasebetlerde olumsuz etkiler yapan bu görünüş şüphesiz ki üzücüdür.

Ancak işin teselli götürür tarafı, toplum yaptırımlarının (müeyyidelerinin) bu gibileri bir gün doğru yola getireceğidir. Belki bir gün kendileri de edepli olabilmek için akıllı olmanın gerekliliğini kavrayarak doğru yolu bulurlar ve anlarlar ki, "edep aklın dışardan görünüşüdür."

Bize Gelen Mektuplar

(Baştarafı sayfa 2'de)

tünde kabul ettiremediklerinden sokak gösterileriyle bunu kanun hükmüyesinde elde etmek istiyorlar.

Yazımızın baş taraflarında da belirtildiği üzere bugün modern endüstride işçilikler küçük küçük operasyonlara ayrılmış, her operasyon bir işçi tarafından yapılmaktadır. Bu basit operasyon işçilikleri için üç yıllık Enstitü tahsiline aslâ ihtiyaç yoktur. O halde Enstitüler neye hizmet etmek üzere kurulmuştur: şüphesiz, Meslek, Resmî, Teknoloji, Mekanik, Mukaveme.... Sosyal bilgiler (sevki idarecilik) gibi teknik bilgilerle donatılan bu gençler bir yıllık stajdan sonra Mühendisi en iyi şekilde anlayacak olan projelerini tasarılarını imalât safhasına aktaracak bir teknisiyen durumundadır.

Sanat Enstitülerinin kuruluş anında yanlış (amaç, kalifiye işçi yetiştirmek şeklinde idi) tarif edilmesi onların endüstride gerçek yerleri olan teknisiyen görevi yapamayacaklarını anlamına gelmez. Nitekim bugün bir çok fabrikalarda enstitü mezunları, mühendislerin eli ayağı durumundadır.

Enstitü yönetmeliğindeki bu hata (amaçların yanlış vazedilmesi hatası) tashih edileceği yerde "kalifiye işçi yetiştiren okullarımız var, endüstriye TEKNİSYEN de lâzım. O halde Teknisyen (Tekniker) okulları da açalım" düşüncesinden hareketle bugünkü teknikerlik faciası ortaya çıktı.

Teknikerlik faciası diyorum çünkü Enstitü programlarının, çok az farklarla (Enstitü Tekniker müfredat programları karşılaştırılabilinir) üç sene bu okullarda tekrarlanması ile gençlerin zaman ve emeğinin boşu boşuna israfından daha büyük bir facia düşünülebilinir mi?

Son yıllarda isyanlar boykotlar yüzünden Tekniker Okullarında okutulan dersler Sanat Enstitüsü seviyelerinin de altına düşürülmüştür. Arşivlerimizde saklı bulunan her dersin imtihan soruları ve cevapları Enstitü arşivlerindeki imtihan soru ve cevapları ile her zaman karşılaştırılabilinir. Bu karşılaştırma bir çok meslek dersleri için Yüksek Tekniker Okulu ile de yapılabilinir.

Bugünkü huzursuzluğu kaldırmak hem de endüstriye pratiği kuvvetli mühendisler yetiştirmek için kapatılacak Yüksek Tekniker Okullarını Akşam Teknik Okulu haline getirmek çok yararlı olacaktır.

Yukarıda açıklanan UNESCO ve O.I.T. raporunda belirtilen meslek grupların da 1) Kalifiye işçi, 2) Teknisyen, 3) Mühendislik kademelerinden başka kademe olmadığına göre Tekniker Okulları mezunları Sanat Enstitüsü mezunlarını daima geri itecekler "siz kalifiye işçisiniz" teknisyenlik bizim hakkımız diyecekler Enstitü mezunları da Teknisyenliği kaptırmamak için Tekniker Okullarına dalıp çıkacaklardır. Bu, zaman emek israfı faciası psikolojik etkilerle devam edip gidecek ve Teknisyenlik ve kalifiye işçilik için icat edilen bu kadar uzun tahsil sebebiyle Enstitülere rağbet zamanla sıfıra inecektir.

Bazı talebe cemiyetlerinden gelecek olumsuz direnmelere ve hattâ işi sokağa kadar getirecek olanların ayak oyunlarına düşmelerini ilgililerden bekliyor yeni projeyi küçük rutuşlardan sonra uygulama alanına koymalarını diliyoruz.

M. ALİ ÖZPİRİNÇ — İSTANBUL

TÜTÖS — AYLIK MESLEK GAZETESİ. Sahibi: **TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİKASI** adına Genel Bşk. **M. Emin ZORKUN** Sorumlu Yazı İşleri Müdürü **Gültekin KURDOĞLU** Adres : TÜTÖS Gazetesi P. K. 199 — ANKARA — İdare yeri: Menekşe Sokak No. 6/3 Yenişehir - Ankara. Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez. Ticari ilân ve reklâmlar pazarlığa tâbidir. Gazetenin adı anılmadan yazılar iktibas edilemez. Abone: Yıllık 6, altı aylık: 3 liradır. Dizgi ve tertip: TÖYKO matbaası — Ulus - ANKARA — Baskı : Bayrak Matbaası.